

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

**Den rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller for konkurrenceevnen, den sociale
samhørighed og demokratiet i Den Europæiske Union**

(initiativudtalelse)

(C/2025/5143)

Ordfører: **Thomas KATTNIG**

Rådgivere	Barbara SAK (for ordføreren) Valeria RONZITTI (for Gruppe I)
Plenarforsamlingens beslutning	27.2.2025
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	24.6.2025
Vedtaget på plenarforsamlingen	16.7.2025
Plenarforsamling nr.	598
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	175/3/12

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) opfordrer til større anerkendelse af den helhedsorienterede rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller i den europæiske sociale model, og til, at deres potentielle indvirkning på bæredygtig konkurrenceevne, social, økonomisk og territorial samhørighed og demokrati styrkes.

1.2. EØSU opfordrer til en holistisk tilgang til politikker for tjenesteydelser af almen interesse i modsætning til den nuværende sektorspecifikke tilgang i EU's politikker og anerkender den centrale rolle, som moderne tjenesteydelser af almen interesse spiller med hensyn til at fremme bæredygtig velstand og konkurrenceevne. I denne ånd opfordrer EØSU Kommissionen til at foretage en konkret opfølgning af Lettarapporten i form af en handlingsplan for tjenesteydelser af almen interesse.

1.3. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at sikre universel og lige adgang til basale tjenester af høj kvalitet til en overkommelig pris. Dette er et spørgsmål om social retfærdighed, da tjenesteydelser af almen interesse leveres til en pris, der ikke afhænger af brugernes købekraft. Tjenesteydelser af almen interesse og den infrastruktur, der er nødvendig for at sikre, at de leveres universelt, spiller en central rolle for EU's økonomi og trivsel og fungerer som en søjle for borgernes tillid til staten og samfundet og bidrager dermed til samhørigheden. Dette mål skal nås ved at gennemføre finansielle og lovgivningsmæssige reformer. Finansieringen af tjenesteydelser af almen interesse udgør ikke en forbrugsudgift, men en investering i fremtiden. Der er brug for en passende og stabil finansiering af tjenesteydelser af almen interesse, da de er en vigtig vektor for samhørighedspolitikken og den langsigtede sikkerheds- og beredskabsstrategi.

1.4. EØSU påpeger, at lande med en politik for infrastrukturinvesteringer og korrekt finansierede serviceomkostninger for offentlige tjenester af høj kvalitet gør det muligt for deres borgere og virksomheder at bruge mindre på leve-/driftsomkostninger. EØSU mener derfor, at det er nødvendigt at finansiere og forbedre tjenesteydelser af almen interesse ordentligt og at tilpasse dem bedre til borgernes behov for at forbedre tilfredsheden med og tilliden til demokratiet.

1.5. Der skal sikres en regional balance i forbindelse med investeringer i offentlige tjenester. I denne henseende fortjener offentlige investeringer, navnlig i forbindelse med Samhørighedsfonden, særlig opmærksomhed i forbindelse med gennemførelsen af finanspolitiske regler, der afspejler deres bidrag til langsigtet konvergens og modstandsdygtighed.

1.6. Ved revisionen af direktivet om offentlige udbud bør reformens hovedfokus være forenkling og et tydeligt skift fra en rent prisbaseret tilgang til et system, der er baseret på et passende forhold mellem pris og kvalitet, samtidig med at der tilskyndes til sociale kriterier og bæredygtighedskriterier, som er baseret på de relevante EU-mål, samt bedre adgang til offentlige udbud for SMV'er med henblik på en mere bæredygtig og inklusiv EU-økonomi.

1.7. Digitale netværk hører i dag ind under tjenesteydelser af almen interesse og er uundværlige for socialt engagement og økonomisk udvikling. I tråd med rapporten om status over det digitale årti fra 2025 bør den statslige digitale infrastruktur renoveres for at mindske afhængigheden af tjenesteudbydere fra lande uden for EU og samtidig styrke EU's suverænitet og sikkerhed, navnlig inden for konnektivitet og levering af offentlige tjenester.

1.8. Den universelle tilgængelighed og territoriale forankring af tjenesteydelser af almen interesse afspejler den nødvendige subsidiaritet i deres tilvejebringelse, som muliggør medbestemmelse og demokratisk kontrol fra borgernes side.

1.9. EØSU opfordrer til en holistisk tilgang til politikker for tjenesteydelser af almen interesse i modsætning til den nuværende sektorspecifikke tilgang til EU-politikker. I denne ånd opfordrer EØSU Kommissionen til at foretage en konkret opfølgning af Lettarapporten i form af en handlingsplan for tjenesteydelser af almen interesse, der anerkender den centrale rolle, som moderne tjenesteydelser af almen interesse spiller i forbindelse med fremme af bæredygtig velstand og konkurrenceevne.

1.10. I betragtning af den vidtrækkende rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller, skal en forskningsbaseret tilgang, der bygger på gode data, vurdere vigtigheden af tjenesteydelser af almen interesse på tværs af mange sektorer med økonomisk aktivitet. Dette kræver regelmæssig overvågning på grundlag af statistikker og fremhævelse af den afgørende strukturelle funktion af tjenesteydelser af almen interesse for at sikre de bæredygtige omstillinger i den nuværende polykrise.

2. Baggrund

2.1. Tjenesteydelser af almen interesse såsom sundhedspleje, ældrepleje og børnepasning, uddannelse, sociale ydelser, energi, vand og offentlig transport, er en hjørnesten for konkurrenceevnen, den europæiske sociale model og den demokratiske deltagelse i Europa. Deres betydning strækker sig langt ud over tekniske tjenester: De tjener almenvellet, fremmer social inklusion, styrker tilliden til statslige institutioner og fremmer beredskab og social modstandsdygtighed, især i tider med flere kriser.

2.2. Kommissionen bør i sin nye plan for fremme af bæredygtig velstand og konkurrenceevne anerkende den centrale rolle, som moderne tjenesteydelser af almen interesse spiller, bl.a. med konkurrenceevnekompasset og aftalen om ren industri.

2.3. Tjenesteydelser af almen interesse spiller en vigtig rolle for den europæiske økonomi. I 2021 genererede tjenesteydelser af almen interesse og offentlige tjenester en værditilvækst på 3 721 mia. EUR i hele EU-27, svarende til 28,4 % af den samlede værditilvækst i EU-27. Samtidig beskæftigede de 31,1 % af arbejdsstyrken i EU-27 (65,2 millioner mennesker i hele EU-27) og repræsenterede 19,7 % (632,6 mia. EUR) af alle investeringer, der blev foretaget i EU-27 i 2021 ⁽¹⁾.

2.4. Kommissionen definerer tre kategorier af tjenesteydelser af almen interesse: økonomiske, ikkeøkonomiske og sociale ⁽²⁾:

- **Tjenesteydelser af almen interesse**, som er basale tjenesteydelser, der udføres mod betaling og er underlagt EU's indre marked og konkurrenceregler. Der kan dog være undtagelser fra disse regler, hvis det er nødvendigt for at beskytte borgernes adgang til basale tjenester
- **Ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse** såsom sociale sikringsordninger, som ikke er underlagt specifik EU-lovgivning eller det indre marked og konkurrenceregler
- **Sociale tjenesteydelser af almen interesse**, som er dem, der imødekommer sårbare borgeres behov og er baseret på principperne om solidaritet og lige adgang. De kan være af enten økonomisk eller ikkeøkonomisk karakter.

⁽¹⁾ Statistisk opdatering om tjenesteydelser af almen interesse, forbundsplanlægningskontoret, den belgiske regering, maj 2024.

⁽²⁾ https://commission.europa.eu/topics/single-market/services-general-interest_da.

2.5. Høj kvalitet, overkommelige og tilgængelige offentlige tjenester og tjenesteydelser af almen interesse er ikke kun afgørende. De er også et nyttigt værktøj, der gavner borgerne, virksomheder og regeringer. Det har været tydeligt under covid-19-krisen og energikrisen forårsaget af den russiske angrebskrig mod Ukraine. Uden civilsamfundsorganisationerne og de strukturerede netværk i den sociale økonomi ville disse kriser ikke være blevet overvundet.

2.6. Offentlige tjenesteudbydere og personer, der arbejder inden for tjenesteydelser af almen interesse, leverer afgørende arbejde og ekspertise. Deres evne til at reagere for at forhindre miljøforringelse og positivt imødegå klimaudfordringer, deres råderum og lydhørhed i at handle for det fælles bedste til gavn for samfundet snarere end for aktionærernes værdi og de skræddersyede løsninger, de bringer til den lokale kontekst, gør dem til en »væsentlig« del af tjenesteydelser af almen interesse.

2.7. Afvikling af investeringer i offentlige forsyningsvirksomheder og kollektive tjenester har langsigtede konsekvenser, der er dyrere at løse senere. Kommende generationers trivsel afhænger af langsigtet sikkerhed, stærke offentlige tjenester og tjenesteydelser af almen interesse i alle sektorer af den økonomiske aktivitet, herunder ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse. Da de alle er relevante for begrebet beredskab, må indsatsen for at løse de aktuelle sikkerheds- og forsvarsproblemer ikke ske på bekostning af den sociale samhørighed, uddannelse og menneskelig velfærd.

2.8. I sin rapport om fremtiden for EU's konkurrenceevne understreger Mario Draghi, hvor vigtige tjenesteydelser af almen interesse er for innovation, bæredygtig vækst, EU's økonomiske sikkerhed og beredskab på en række områder såsom inden for energiforsyning, infrastruktur og uddannelse. Medarbejdernes færdigheder og viden er særligt vigtige, hvis man skal sikre konkurrenceevnen på lang sigt. I Lettarapporten opfordres der i mellemtiden til en handlingsplan for tjenesteydelser af almen interesse, der kræver stabil finansiering.

2.9. Adgang til tjenesteydelser af almen interesse er en del af de grundlæggende rettigheder og den europæiske søjle for sociale rettigheder. Mens der i princip 20 i den europæiske søjle for sociale rettigheder udtrykkeligt nævnes »basale« tjenesteydelser, omhandler andre af søjlens principper vigtige tjenesteydelser af almen interesse såsom uddannelse, boliger, bistand til hjemløse, langtidspleje, inklusion af personer med handicap og sundhedspleje. Tjenesteydelser af almen interesse er en del af de fælles EU-værdier som omhandlet i artikel 14 i TEUF og som fastsat i protokol (nr. 26) om tjenesteydelser af almen interesse, der er knyttet som bilag til TEU og TEUF, og i artikel 36 i EU's charter om grundlæggende rettigheder.

2.10. Undersøgelser af borgernes tilfredshed med tjenesteydelser af almen interesse viser, at kun i gennemsnit 54 % af borgerne er tilfredse med deres tjenesteydelser af almen interesse. Resultaterne er meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat. Andelen af personer, der siger, at leveringen af offentlige tjenester i deres land er god, er 94 % i Luxembourg, 86 % i Nederlandene og 78 % i Østrig, mens henholdsvis 70 %, 63 % og 58 % af befolkningen i Grækenland, Italien og Portugal er utilfredse med deres offentlige tjenester ⁽³⁾. Lande med en politik for infrastrukturinvesteringer og korrekt finansierede serviceomkostninger for offentlige tjenester af høj kvalitet gør det muligt for deres borgere og virksomheder at bruge færre penge på leve-/driftsomkostninger.

2.11. Tjenesteydelser af almen interesse viser vejen, når det drejer sig om det cirkulære indre marked. Inden for genanvendelse mangler der imidlertid ofte ensartede standarder, hvilket gør genanvendte produkter dyrere end primære. Producenterne skal derfor tilskyndes til at anvende sekundære materialer. Harmoniserede tekniske normer og standarder bør gøre, at produkter har et genanvendeligt design.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Takket være tjenesteydelser af almen interesse, der tjener som søjle i den økonomiske udvikling, nyder Europas konkurrenceevne godt af en stærk strukturel støtte, da tjenesteydelser af almen interesse sikrer, at ikke kun borgerne, men alle virksomheder, organisationer og offentlige organer har adgang til de væsentlige tjenester, der er nødvendige ikke kun for den sociale, territoriale og økonomiske samhørighed, men også for den europæiske økonomis funktion som helhed.

3.2. Tjenesteydelser af almen interesse af høj kvalitet til alle er et centralt element i den europæiske sociale model og har også indvirkning på demokratiet og borgernes holdning til myndigheder og regeringer. EØSU mener, at medlemsstaterne har brug for fleksibilitet og autonomi til at tilrettelægge offentlige tjenester i overensstemmelse med deres egne behov og traditioner og samtidig sikre høje standarder såsom universel adgang (social, fysisk og territorial), kontinuitet, pålidelighed, sikkerhed, overkommelige priser, ansvarlighed, tilpasningsevne og lydhørhed samt bæredygtighed på lang sigt.

⁽³⁾ Standard Eurobarometer 101, foråret 2024.

3.3. Adgang til og lokal forankring for tjenesteydelser af almen interesse vidner om den betydning, de har med hensyn til at muliggøre deltagelse, medbestemmelse og demokratisk kontrol samt øge tilliden til institutionerne. Sikring af lige adgang til basale tjenester, der er overkommelige for alle, er afgørende både for den sociale retfærdighed og for den sociale samhørighed, da tjenesteydelser af almen interesse leveres til en pris, der er uafhængig af brugernes købekraft. Som det fremhæves i TEN/772, er fælles skabelse af tjenesteydelser af almen interesse en effektiv måde at stimulere et deltagerorienteret demokrati og styrke den europæiske integration på.

3.4. Som en vigtig tjenesteydelse af almen interesse er en sikker, tilstrækkelig, tilgængelig og økonomisk overkommelig bolig en grundlæggende menneskerettighed og et grundlæggende aspekt af trivsel og — de facto — en forudsætning for alle andre tjenesteydelser af almen (økonomisk) interesse. Boligens placering er afgørende for medborgerskab og sociale relationer.

3.5. I tråd med rapporten om status over det digitale årti fra 2025 bør den statslige digitale infrastruktur renoveres for at mindske afhængigheden af tjenesteudbydere fra lande uden for EU og samtidig styrke EU's suverænitet og sikkerhed, navnlig inden for konnektivitet og levering af offentlige tjenester. Onlinetjenester forbedrer også deltagelsen af svært tilgængelige personer og sociale grupper. Tilstrækkeligt finansieret uafhængig journalistik, der betragtes som en væsentlig infrastruktur for demokrati sammen med korrekt overvågning og reguleret formidling og diskussion af information, giver mulighed for dialog og kan forhindre antidemokratisk ekstremisme. EØSU er overbevist om, at et demokratisk samfund absolut er nødt til at genvinde kontrollen med den infrastruktur og de tjenester, der er nødvendige for at udbrede information, som det tidligere var tilfældet med kommunikationsinfrastrukturen.

3.6. Levering af tjenesteydelser af almen interesse spiller en central rolle i udbygningen af digital infrastruktur med henblik på at give alle borgere lige adgang til digitale netværk og tjenester. Navnlig i landdistrikter, tyndt befolkede eller økonomisk svage regioner som f.eks. øer udføres denne ekspansion ofte af offentlige organer eller socialøkonomiske aktører, da markedet alene ikke investerer tilstrækkeligt. Digital infrastruktur er en forudsætning for mange andre tjenesteydelser af almen interesse såsom e-sundhed, onlineuddannelse og digital administration, som også er afgørende for landbruget og alle økonomiske aktører. Digitale netværk er derfor i sig selv en del af offentlige tjenesteydelser af almen interesse og er uundværlige for den sociale deltagelse og økonomiske udvikling.

3.7. EØSU opfordrer til en holistisk tilgang til politikker for tjenesteydelser af almen interesse i modsætning til den nuværende sektorspecifikke tilgang til EU-politikker. I denne ånd opfordrer EØSU Kommissionen til konkret at følge op på Lettarapporten i overensstemmelse med modellen for EU-handlingsplanen for den sociale økonomi ⁽⁴⁾ og til at udforme en handlingsplan for tjenesteydelser af almen interesse i forbindelse med den kommende revision af handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder med specifikt fokus på gennemførelsen af princip 20 i den europæiske søjle for sociale rettigheder samt på gennemførelsen af begrebet »retten til at blive«.

3.8. Eurofound's flagskibsrapport om livskvalitet og offentlige tjenester fra 2019 ⁽⁵⁾ viser, at offentlige tjenester er positivt forbundet med tillid, og i rapporten påpeges også værdien af offentlig deltagelse i fælles udformning af tjenester. Rapporten understreger de fortsatte uligheder mellem lande og forskellige sociale grupper. Der er betydelige mangler med hensyn til leveringen af tjenester samt forskellige hindringer for effektiv adgang hertil. Selvom resultaterne giver et ujævnt billede af kvaliteten af tjenesterne, giver de også indikationer på, hvordan der kan tilbydes mere tilfredsstillende støtte. Eurofound understreger, at det er afgørende at forbedre leveringen af offentlige tjenester af høj kvalitet for at nå målene for handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder.

3.9. Ud over økonomisk udvikling bør udbydere af tjenesteydelser af almen interesse sigte mod verdensmålene for bæredygtig udvikling (SDG), når de organiserer leveringen af tjenesteydelser af almen interesse, f.eks. udryddelse af fattigdom ved at tilvejebringe tilgængelighed og overkommelige priser, ligestilling mellem kønnene, adgang til økonomisk overkommelig, pålidelig og bæredygtig energi, vand og sanitet for alle samt anstændigt arbejde (herunder due diligence i forsyningskæden). Disse verdensmål for bæredygtig udvikling har en dimension af social retfærdighed, der påvirker samhørigheden, hvilket igen har positive virkninger på demokratiet.

3.10. Når tilfredshedsniveauet er lavt, er det meget sandsynligt, at afvikling af investeringer i tjenesteydelser af almen interesse på grund af sparepolitikker, stigningen i omkostningerne til tjenester på grund af markedslogik og utilstrækkelige investeringer er årsag til denne utilfredshed. Standarddataene fra Eurobarometer 101 (foråret 2024) sammenholdt med Eurofound's undersøgelse af livskvalitet i 2024 ⁽⁶⁾ bekræfter, at 12 EU-medlemsstater med højere livs- og demokratitilfredshed også rangerer højt i deres tilfredshed med leveringen af offentlige tjenester. EØSU mener derfor, at det er nødvendigt at finansiere og forbedre tjenesteydelser af almen interesse ordentligt og at tilpasse dem bedre til borgernes behov for at forbedre tilfredsheden med og tilliden til demokratiet.

⁽⁴⁾ https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/eu-initiatives/seap_da.

⁽⁵⁾ Eurofound, *Challenges and prospects in the EU: Quality of life and public services*, 2019 (https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/all/challenges-and-prospects-eu-quality-life-and-public-services#read_publication).

⁽⁶⁾ Eurofound (2024), *Quality of life in the EU in 2024: Results from the Living and Working in the EU e-survey* (<https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/2025-01/ef24028en.pdf>).

3.11. Kommissionens strategi til fremme af ren industri og cirkulær økonomi er tydelig i aftalen om ren industri og retsaken om cirkulær økonomi. Dette markerer begyndelsen på en proces, der understreger betydningen af tjenesteydelser af almen interesse for den økonomiske strategi som helhed og planlægningen af og udgifterne til tjenesteydelser af almen interesse i særdeleshed.

3.12. EØSU mener, at der bør udarbejdes en løbende, EU-dækkende analyse af god praksis inden for dekarbonisering. Derudover er der behov for en forskningsbaseret tilgang til vurderingen af den rolle og betydning, som tjenesteydelser af almen interesse har, med henblik på at levere data om det bidrag, som tjenesteydelser af almen interesse yder til EU's bæredygtige konkurrenceevne. Dette kan også overvåges regelmæssigt, f.eks. via en Eurostatresultattavle.

3.13. Som EØSU har påpeget i tidligere udtalelser, skal tjenesteydelser af almen interesse være inklusive, konkurrencedygtige, af høj kvalitet og til en overkommelig pris. Dette mål skal nås ved at gennemføre finansielle og lovgivningsmæssige reformer. Finansieringen af tjenesteydelser af almen interesse udgør ikke en forbrugsudgift, men en investering i fremtiden. For at sikre bæredygtige investeringer i tjenesteydelser af almen interesse bør denne form for tjenesteydelser prioriteres og beskyttes inden for EU's rammer for økonomisk styring, idet deres strategiske rolle for social samhørighed og konkurrenceevne på lang sigt anerkendes. Som det nuværende eksempel på undtagelsen for forsvarsudgifter viser, er det muligt at indrømme sådanne fritagelser, og dette har intet at gøre med finanspolitiske begrænsninger, men med politisk vilje. Da tjenesteydelser af almen interesse både skal være en del af en helhedsorienteret forsvarspolitik og uafhængigt heraf en hårdt tiltrængt investering for at sikre konkurrenceevnen og demokratiet, skal en sådan undtagelse også være mulig her og gennemføres hurtigt.

3.14. Det er af afgørende betydning, at instrumenter som Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling styrkes og sikres på lang sigt. Disse kan bidrage til at fremme den grønne omstilling og styrke tjenesteydelser af almen interesse. Samhørighedsfondens udgifter har været begrænset til at afhjælpe regionale uligheder. Det, der er behov for, er en udvidet samhørighedspolitik, der tackler sociale uligheder og fremmer en følelse af europæisk tilhørsforhold. Samhørighedsfondens udgifter skal øges, ikke reduceres. Det vil ikke styrke Europa, hvis stigningen i militærudgifterne sker på bekostning af samhørighedspolitikken. EU kan engagere sig i fælles låntagning, som det gjorde under pandemien. Desuden bør udgifterne til social og regional samhørighed tildeles med mindst den samme fleksibilitet som den, der gives til strategiske sektorer såsom forsvar, i erkendelse af dens afgørende rolle med hensyn til at sikre EU's økonomiske og sociale stabilitet. EØSU går ind for at anvende denne undtagelsesregel i en bredere tilgang til sikkerheds- og forsvarsforanstaltninger og tjenesteydelser af almen interesse med henblik på at prioritere vækstorienterede offentlige investeringer og undgå at skulle afveje behovet for forsvarsudgifter og sociale udgifter.

3.15. Det indre markeds friheder og konkurrencelovgivning, navnlig lovgivningen om statsstøtte og offentlige indkøb, sætter grænser for, hvordan tjenesteydelser af almen interesse og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse kan tilrettelægges og finansieres. Det er nødvendigt at foretage en grundig revision af de særlige regler i pakken vedrørende tjenesteydelser af almen økonomisk interesse⁽⁷⁾. Navnlig skal det gøres klart, hvilke tjenesteydelser af almen interesse der ikke er omfattet af reglerne om statsstøtte. For visse tjenesteydelser af almen økonomisk interesse såsom boliger, sundhedspleje og sociale tjenesteydelser foreslår EØSU også, at der ydes mere statsstøtte og tilbydes længere perioder for kompensation for levering af tjenesteydelser. For at fremme regional og europæisk merværdi bør der sikres direkte tildelinger, og disse bør udvides ved at hæve tærskelværdierne. Ved revisionen af direktivet om offentlige udbud bør reformens hovedfokus være forenkling og yderligere tilskyndelse til sociale kriterier og bæredygtighedskriterier, som er baseret på de relevante EU-mål, samt bedre adgang til offentlige udbud for SMV'er med henblik på en mere bæredygtig og inklusiv EU-økonomi. En rent prisbaseret tilgang bør derfor afskaffes til fordel for et system baseret på et passende forhold mellem pris og kvalitet. På samme måde bør underleverandørleddene reduceres og hovedleverandørens ansvar indføres, hvorved vigtige elementer på EU-plan harmoniseres. Endvidere bør det tillades at udvide varigheden af kontrakter om sociale tjenesteydelser, som er begrænset til tre år, for at sikre planlægningsstabilitet for både leverandører og kunder, og offentlige interne ordninger bør tillades op til en vis tærskel.

3.16. Ud over spørgsmålet om finansiering af tjenesteydelser af almen interesse er det også afgørende at sikre tilgængeligheden af den nødvendige kvalificerede arbejdsstyrke og at (re)kvalificere et tilstrækkeligt antal mennesker. Dette skal også omfatte skabelse af kvalitetsjob og produktive job understøttet af en effektiv social dialog, rimelige lønninger og gode arbejdsvilkår for arbejdstagere i sektorer inden for tjenesteydelser af almen interesse og andre sektorer.

3.17. I betragtning af de budgetmæssige begrænsninger, som mange medlemsstater står over for, er der risiko for, at konkurrenceevne og budgetmæssige spørgsmål vil lægge hindringer i vejen for vores syn på vigtigere overvejelser som demokrati, menneskerettigheder og livskvalitet. Drøftelser om fremtiden for tjenesteydelser af almen interesse bør ikke begrænses til blot at »finansiere« dem. Der er fare for at ende med et todelt system af tjenesteydelser af almen interesse, hvor kvaliteten af basale tjenester forringes, og borgerne er nødt til at ty til at betale for hurtigere tjenester af højere kvalitet. Denne markedslogik er berettiget i forbindelse med ikkevæsentlige private tjenester, der ikke udgør tjenesteydelser af almen interesse. Det er vigtigt at sikre, at dette ikke gør sig gældende for offentlige tjenester, der opfylder befolkningens grundlæggende behov, og sikrer social og territorial samhørighed⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Kommissionen: Pakken om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse: SGEI - Competition Policy - European Commission.

⁽⁸⁾ Se også: Michael Sandel: What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets, 2013.

3.18. En bredere forståelse af den centrale rolle, som tjenesteydelser af almen interesse spiller med hensyn til at udligne indkomst- og velstandslighed samt styrke demokratiet, skal fremmes. For at tilskynde til et konstruktivt engagement skal udbydere af offentlige tjenester, arbejdstagere og brugere forstå hinandens perspektiver. Større fremstød af tjenesteydelser af almen interesse kan styrke arbejdstagernes engagement, og det samme kan større anerkendelse af betydningen af tjenesteydelser af almen interesse for samfundet og den sociale samhørighed. At fremhæve medarbejdernes arbejde inden for tjenesteydelser af almen interesse i dialog mellem borgere og medarbejderne inden for tjenesteydelser af almen interesse kan virke befordrende på respekten for kollektive tjenester og engagementet. Den åbne dørs politik, skolebesøg og reklamekampagner har affødt positive resultater inden for kommunale tjenester.

3.19. Jo flere borgere, der er involveret i at træffe beslutninger vedrørende deres offentlige forsyningsselskaber og kollektive tjenester, jo bedre er det for ægte deltagelsesdemokrati og for borgernes fremtidige accept og vilje til at dele de økonomiske bidrag på en retfærdig måde (f.eks. via skatter eller servicegebyrer) for at opnå tjenesten.

3.20. EØSU er af den klare overbevisning, at investeringer i uddannelse og forskning er afgørende for at opretholde Europas økonomiske styrke, samtidig med at der tages fat på demografiske ændringer (mangel på arbejdskraft og kvalifikationer), teknologiske fremskridt og klimaudfordringer. Det betyder, at vi skal investere i tjenesteydelser af almen interesse, offentlige uddannelsessystemer og videregående uddannelse, forskning og innovation (f.eks. Horisont Europa) for at sikre vores fremtidige konkurrenceevne og trivsel.

Bruxelles, den 16. juli 2025.

Oliver RÖPKE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg